

NOTĂ INFORMATIVĂ
la proiectul Hotărîrii Guvernului cu privire la instituirea sărbătorii profesionale
„Ziua expertului judiciar”

Condițiile ce au impus elaborarea proiectului și finalitățile urmărite prin implementarea noilor reglementări

La 14 aprilie 2016 a fost adoptată Legea nr. 68 din 14.04.2016 cu privire la expertiza judiciară și statutul expertului judiciar. Conform Legii respective expertului judiciar i-a fost conferit un statut special în sistemul justiției, acesta fiind datorat importanței și rolului expertului judiciar în valorificarea probelor prin metode științifice în cadrul efectuării expertizelor judiciare. Expertiza judiciară prin esența sa constituind o activitate procesuală desfășurată în cadrul procesului judiciar în scopul aflării adevărului, prin efectuarea unor cercetări metodice, cu aplicarea cunoștințelor speciale și procedeele științifice, pentru formularea unor concluzii argumentate cu privire la anumite fapte, circumstanțe, obiecte materiale, organismul și psihicul uman, fenomene și procese, ce pot servi drept probe în cadrul procesului respectiv.

Expertiza judiciară este unul dintre instrumentele legale de oferire a probelor veridice ce contribuie la atingerea scopurilor procesului judiciar. De menționat este și faptul că în marea majoritate a cazurilor, finalitatea actului de justiție, precum și calitatea deciziei judiciare depinde de concluzia expertului judiciar furnizate instanței de judecată.

Apreciind importanța experților judiciari, Comisia Europeană pentru Eficiența Justiției (în continuare – CEPEJ) a prezentat acest subiect într-un capitol separat în Raportul „Sistemele judiciare europene: Eficiență și calitatea justiției”, ediția 2012 (cu date din anul 2010). CEPEJ menționează că experții judiciari contribuie la ameliorarea eficienței judiciare, oferind judecătorilor răspunsuri clare și argumentate asupra problemelor specifice și complexe cu care se confruntă.

Unul din obiectivele Strategiei de reformă a sectorului justiției pe anii 2011-2016 aprobată prin Hotărîrea Parlamentului nr. 6 din 16 februarie 2012, l-a constituit ameliorarea cadrului instituțional și normativ, care ar asigura sporirea capacităților și reconsiderarea locului și rolului instituțiilor de expertiză judiciară și al experților judiciari.

Astfel, întru executarea acțiunii 2.3.3.2 din Planul de acțiuni pentru implementarea Strategiei de reformă a sectorului justiției pentru anii 2011–2016, a fost adoptată Legea nr. 68 din 14.04.2016 cu privire la expertiza judiciară și statutul expertului judiciar.

Conform Legii respective expertului judiciar i s-a conferit un statut special, acesta impunând criterii înalte de accedere în profesia respectivă, una din condiții noi pentru profesia respectivă fiind deținerea unei reputații ireproșabile, condiție care de altfel se impune și altor profesii prestigioase din sistemul justiției ca: avocaților, notarilor, judecătorilor, procurorilor.

La fel, pentru menținerea prestigiosului statut conferit expertului judiciar, legea respectivă a impus expertului judiciar perfecționarea sa profesională, atât în materia legislației privind expertiza judiciară, cât și în specialitatea în care acesta își deține calificarea (40 ore pe an), precum și a impus reguli inovatoare în materia de răspundere disciplinară a expertului judiciar cu instituirea unei Comisii de

disciplină împluternicită să examineze abaterile experților judiciari, indiferent de forma de organizare a activității acestora – în cadrul unei instituții publice de expertiză judiciară sau în cadrul unui birou de expertiză judiciară.

Pentru prima dată pentru exercitarea profesiei de expert judiciar legea a impus drept condiție obligatorie pentru confirmarea statutului de expert judiciar - obținerea licenței.

Din cele enunțate mai sus, este absolut evident că profesia de expert judiciar a fost ridicată la un rang înalt în sistemul justiției, iar atribuirea unei zile profesionale expertului judiciar ar pune în valoare profesia respectivă și i-ar conferi un prestigiu în fața factorilor de decizie, precum și al publicului larg.

Cît privește data de 14 aprilie aleasă pentru sărbătorirea zilei profesionale a expertului judiciar, menționăm că acesta este data când a fost adoptată noua Lege cu privire la expertiza judiciară și statutul expertului judiciar nr. 68 din 14.04.2016, conform căreia atît expertiza judiciară, cît și expertul judiciar capătă o nouă imagine în sistemul justiției.

Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Recunoscînd importanța și rolul activității expertului judiciar, luînd în considerare noile condiții legale impuse față de profesia de expert judiciar prin Legii nr. 68 din 14 aprilie 2016 cu privire la expertiza judiciară și statutul expertului judiciar, urmează a fi instituită sărbătoare profesională „Ziua expertului judiciar”, care se va consemna anual la 14 aprilie.

Fundamentarea economico-financiară

Proiectul Hotărîrii Guvernului nu implică cheltuieli din contul bugetului de stat.

Impactul proiectului

Impactul prezentului proiect de Hotărîre de Guvern constă în recunoașterea importanței activității de expertiză judiciară, va facilita promovarea instituției expertizei judiciare și va contribui la consolidarea unui colectiv profesionist implicat în activitatea de expertiză judiciară, întru atingerea scopului activității date de aflare a adevărului pentru soluționarea justă a cauzelor judiciare.

Respectarea transparenței decizionale

În scopul respectării prevederilor Legii nr. 239 din 13 noiembrie 2008 privind transparența în procesul decizional, proiectul Hotărîrii de Guvern urmează a fi plasat pe pagina web oficială a Ministerului Justiției www.justice.gov.md, compartimentul *Transparența decizională*, directoriul *Proiecte de acte normative remise spre coordonare*.

Viceministru

Anatolie MUNTEANU